

Inhoudsopgave

1	Kijk, hier is Windows 10	1
	Wie leest dit boek...	2
	Nieuw in Windows 10	4
	Afspraken in dit boek	7
	Muis of hand	9
	Hard of zacht toetsenbord	12
	Snel met sneltoetsen	13
	Klaar voor Windows 10	14
2	Menu Start Windows 10	19
	Eerste blik op menu Start	20
	Menu Start inrichten	26
	Shoppen in de Store	36
3	Bureaublad Windows 10	39
	Hup, naar het bureaublad	40
	Bureaublad nader bekeken	40
	Taakbalk met snelkoppelingen	42
	Schuiven met vensters	53
	Bureaublad persoonlijk maken	62
4	Bestanden en mappen	77
	Digitaal archief met bewaarmappen	78
	Mappen organiseren	87
	Bestanden en mappen onder controle	90
	Mappen en bestanden kleinmaken en inpakken	96
	Bestanden branden op cd/dvd/Blu-ray	98

5	Gegevens beveiligen	99
	Computer beveiligen	100
	Gegevens versleutelen	101
	Computer op slot draaien	104
	Back-up met Bestandsgeschiedenis	108
	Openbaar netwerk veilig gebruiken	109
6	Computers aan elkaar knopen	113
	Onderdelen van netwerk	114
7	Surfen, mailen en ander spul	127
	Surfen met Edge	128
	App Edge	130
	App Mail	140
	App Agenda	145
	App OneDrive	147
	Index	151

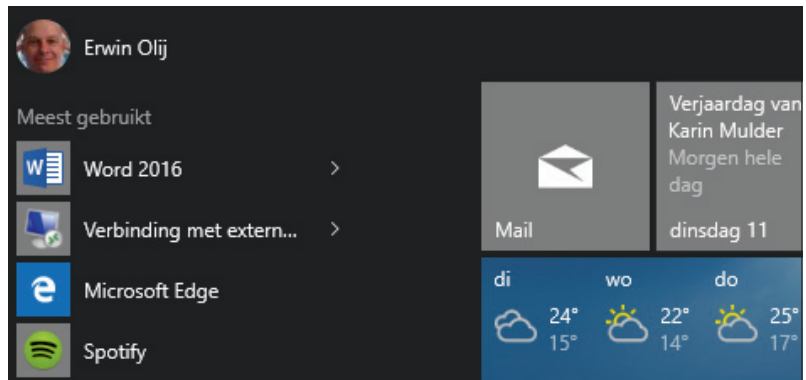
Kijk, hier is Windows 10

De bollebozen van Microsoft slaan met Windows 10 een nieuwe weg in. Windows 10 richt zich niet alleen op de bureaucomputer met muis en 'ongevoelig' beeldscherm, maar stuurt ook aanraakscherm, tablet en smartphone aan. Windows 10 volgt Windows 8.1 op en heeft al het goede van Windows 7 en 8 gecombineerd met nieuwe functies, waaronder het verbeterde menu Start en de nieuwe browser Edge. Dat maakt een eerste kennismaking met het nieuwe besturingssysteem spannend en verrassend.

Wie leest dit boek...

Dit boek is vooral bedoeld voor mensen die overstappen van Windows 7 of Windows 8 naar Windows 10, en voor diegenen die een computer of tablet in huis halen waarop Windows 10 al snort. We gaan er in dit boek vanuit dat u een computergebruiker bent die enige ervaring met Windows heeft. Dit boek is minder geschikt voor wie geen kennis van computers heeft en ook niet voor professionele informatie- en communicatietechnologen. Het boek helpt 'alle anderen' om Windows 10 vlot onder de knie te krijgen.

Start snel met Windows 10.

Hollen of stilstaan Een computer, tablet of smartphone voert niets uit zonder besturingssysteem. Dit programma – voor computers zijn Windows, Mac OS en Linux de 'grote namen' – houdt bij waaruit het apparaat bestaat en vertelt de onderdelen hoe ze met elkaar moeten omgaan. Denk hierbij aan de inhoud van een computer (elektronica, processor, geheugen, schijven, apps, programma's), maar ook aan alles wat eraan 'hangt' (beeldscherm, muis, toetsenbord, printer, netwerk).

Bureaucomputer, laptop, tablet en smartphone Dit boek is geschreven voor de gebruiker van een bureaucomputer, laptop – eventueel voorzien van een aanraakscherm – of tablet waarop Windows 10 draait. Houd er rekening mee dat veel functies voor een bureaucomputer en laptop niet gelden voor tablets en slimme mobieltjes.

Niet van XP of Vista naar Windows 10 Programma's van oudere Windows-versies – dit geldt vooral voor toepassingen die in Windows XP draaien – laten zich bij een upgrade niet zonder mankeren installeren onder Windows 10. Dit probleem wordt meestal opgelost door 'oude en gemankeerde programma's' opnieuw 'vers' in Windows 10 te installeren.

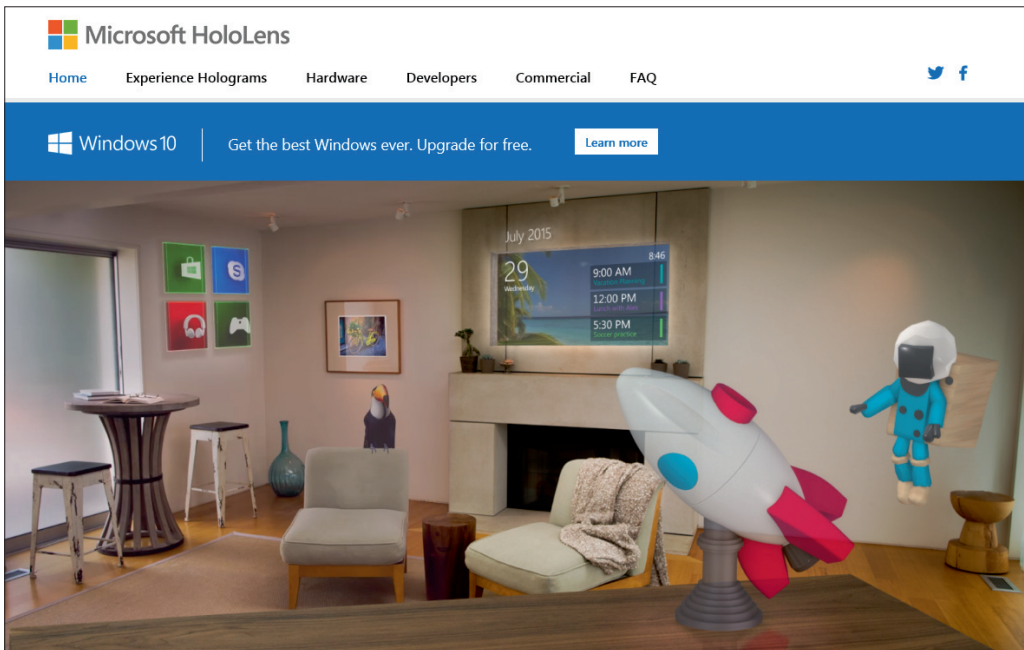
Windows 10 is de opvolger van Windows 8 en Windows 8.1. Microsoft stipelde in Windows 8 een nieuwe koers uit die vooral was gericht op gebruikers met een aanraakscherm of tablet. De makers stappen hier vanaf. Het **bureaublad** is in ere hersteld en u hoeft niet meer heen en weer te schakelen tussen het **startscherm** met tegeltjes van Windows 8 en het **bureaublad**. U ziet in plaats van het **startscherm** een overweldigende reprise van het menu **Start** dat al het goede in zich heeft van het menu **Start** van Windows 7 (en ouder) en het **startscherm** van Windows 8. U leest meer over het menu **Start** in hoofdstuk 2.

Windows 8 en Windows 10

Digitalemediaomgeving Het bureaublad is *back!* Microsoft is zo trots op het bureaublad – en vindt dat de naam bureaublad al lang de lading van de hier beschikbare functies niet dekt – dat de makers liever spreken van een *digitalemediaomgeving*. Een fraai gekozen woord, maar wij kiezen vooralsnog voor bureaublad, want iedereen weet wat we hiermee bedoelen.

Gratis update Windows 10 is gratis. Wanneer uw apparaat wordt aangedreven door Windows 7 of 8, kunt u Windows 10 installeren met behoud van gegevens en programma's. Als u update vanaf Windows XP moet u een 'schone' installatie uitvoeren; u bent dan alle data en toepassingen kwijt. U zult de programma's opnieuw moeten installeren.

Windows 10 mengt fictie en werkelijkheid in het project

Microsoft zet hoog in met Windows 10. De nieuwe versie stuurt niet alleen traditionele bureaucomputers en laptops aan, maar draait ook op kleine mobiele apparaten, telefoons, de Xbox One en Microsoft HoloLens, de holografische computer die hologrammen mixt met de *real world* (<https://www.microsoft.com/microsoft-hololens/en-us>).

Nieuw in Windows 10

U leest hieronder de opvallendste nieuwe en verbeterde functies van Windows 10. U merkt wanneer u de lijst hierna leest dat Microsoft de lat voor Windows 10 hoog legt.

- **Menu Start** Het menu **Start** is terug, en hoe! De mengeling van het menu **Start** van Windows 7 en oudere versies met de Live-tegels van het **start-scherm** van Windows 8 is overzichtelijk en gebruiksvriendelijk in Windows 10.
- **Cortana** De nieuwe digitale assistent van Windows 10 heet **Cortana**. U geeft **Cortana** een gesproken opdracht of vraag. Bij het uitkomen van Windows 10 (eind juli 2015) geeft **Cortana** nog niet thuis in de Nederlandstalige Windows-versie.
- **Bureaublad** Goed nieuws voor wie het **bureaublad** als centrale werkplek van de computer beschouwt. Er is meer aandacht voor het gebruik van muis en pictogrammen. Met Windows 10 organiseert u apps in aparte bureaubladen. Orden spelletjesapps in een eigen virtueel bureaublad en plaats zakelijke apps in een ander bureaublad. Klik op het pictogram **Taakweergave** in de **taakbalk** en selecteer **Nieuw bureaublad**. U wisselt tussen de bureaubladen met de knop **Taakweergave** of gebruik de sneltoetsen **Windows+Tab**.
- **Actiecentrum** Windows laat u weten wanneer uw systeem ‘onderhoud’ vraagt – beschikbare updates, nieuwe versies – of als er problemen zijn met apps, andere software, of wanneer er hardwareproblemen zijn. Windows communiceert met u in het taakvenster **Actiecentrum** rechts van het scherm. Windows toont hier ook statusupdates van de apps **Mail**, **Agenda**, **Facebook** en **Twitter**. Verder krijgt u hier toegang tot configuratieopties, waaronder de moderne app **Instellingen**.
- **Tabletmodus** Windows 10 herkent een apparaat waarop het draait en stemt zichzelf automatisch hierop af. Is het besturingssysteem geïnstalleerd op een tablet of op een laptop met aanraakscherm of met een ontkoppeld toetsenbord, dan schakelt het over naar de tabletmodus. Het menu **Start** vult het hele scherm en Windows richt zich hoofdzakelijk op het bedienen van het apparaat met behulp van tegels en aanraakgebaren. Schakel de tabletmodus eventueel handmatig in met de optie **Tabletmodus** in het **Actiecentrum**.

- **Instellingen** Langzaam maar zeker worden de instellingen van het **Configuratiescherm** overgenomen door de nieuwe app **Instellingen**. Kies **Instellingen** in het menu **Start**, of selecteer **Alle Instellingen** in het **Actiecentrum**. De app **Instellingen** toont alleen opties die voor u en uw computer gelden. Het uitgebreide **Configuratiescherm** bestaat nog wel in de 'achtergrond' van Windows 10.

Niet meer opslaan U hoeft in de vensters en apps van Windows 10 lang niet altijd meer op **OK** te klikken om een instelling te bevestigen of informatie op te slaan. De knoppen **OK** en **Opslaan** zijn vaker niet dan wel opgenomen. Windows slaat uw wijzigingen automatisch op. In de app **Instellingen** schakelt u een instelling aan of uit met een schakelknop.

- **Store** Met de komst van Windows 10 zijn de verschillende Microsoft Stores voor Windows, Windows Phones, muziek en games zijn samengevoegd in één nieuwe **Store**. De **Store** toont alleen de apps die geschikt zijn voor het apparaat waarmee u winkelt in de **Store**. De apps die niet voor uw systeem zijn gemaakt, zijn onzichtbaar.
- **Apps** De moderne apps van Windows 10 draaien in een eigen venster. U kunt de appvensters openen, sluiten en verplaatsen zoals alle andere programma's voor Windows. Om die reden schaaft Microsoft alle programma's onder de noemer app. De apps van Windows 8 en 8.1 namen het hele scherm in beslag.

Moderne apps Microsoft noemt de apps voor Windows 10 *moderne apps*. Namen voor deze apps die u wellicht van het verleden kent, zijn Metro-apps en Windows 8-apps. Met de term moderne apps bedoelen we toepassingen die speciaal voor Windows zijn ontwikkeld.

- **Magnetisch venster** Windows 10 Maakt het eenvoudig om gegevens van het ene venster over te brengen naar een ander venster. Sleep een venster naar een schermzijde. Windows toont welke andere vensters actief zijn. Windows plakt het venster dat u kiest vast aan het venster dat u eerder naar een zijkant van het scherm hebt gesleept.
- **Verkenner** **Windows Verkenner** heet in Windows 10 kortweg **Verkenner**. Het lint met opdrachten van **Verkenner**, dat u wellicht van de toepassingen van **Microsoft Office** kent, is opgepoetst en bevat meer opdrachten.
- **Edge** Microsoft verruult de browser **Internet Explorer** voor de fonkelnieuwe browser **Edge**. Voor surfers met een nostalgische inborst is **Internet Explorer** te vinden in het menu **Meer opties** van **Edge**, kies **Openen met Internet Explorer**.

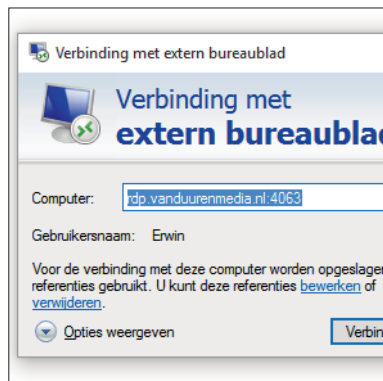
Geschrapt in Windows 10

- **Windows RT** De aparte Windows-versie RT voor tablet maakt geen deel meer uit van de Windows 10-familie.
- **Windows Media Center** Het extra programma **Windows Media Center** is niet meer beschikbaar voor Windows 10.
- **Startscherm** Het **startscherm** van Windows 8 met de tegels.
- **Gevoelige hoeken** Het is niet meer mogelijk om met de muis vanaf de hoeken en zijden van het scherm vensters en apps te openen.
- **Charmbalk** Ook de **charm**balk die vanaf de rechterzijkant tevoorschijn kwam als u de muis naar deze zijkant bewoog of met een handgebaar van rechts naar links veegde bestaat niet meer.
- **Appbalk** De apps van Windows 8 hadden een verscholen **appbalk** die u tevoorschijn haalde door op de app te rechtsklikken of door van boven naar beneden met een vinger veegde. De moderne apps van Windows 10 hebben een zichtbare werkbalk.

Windows 10 en Windows... 10

Windows 10 is beschikbaar in meerdere smaken. De versies verschillen op onderdelen van elkaar. Kies uit:

- **Windows 10 Home** Geschikt voor bureaucomputers en laptops.
- **Windows 10 Pro** Geschikt voor kleine en grote bedrijven. Het meest opvallende verschil met de standaardversie is dat u een computer met de pro-versie vanaf een andere computer kunt besturen (extern bureaublad).

Een computer met de pro-versie is vanaf buiten bereikbaar.

- **Windows 10 Enterprise** Speciaal voor grote bedrijven en instanties. Deze versie is uitgerust met uitgebreide systeembeheerfuncties.

- **Windows Mobile** Wordt door de fabrikant van tablets en smart phones vooraf geïnstalleerd. U kunt deze versie niet zelf op een tablet of ander mobiel apparaat installeren.

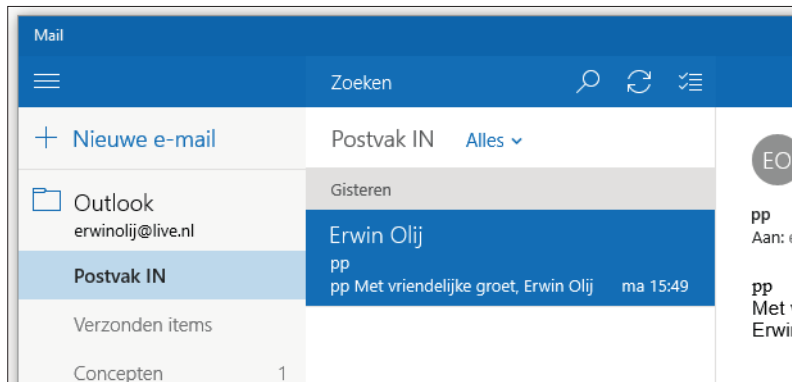
Geen Windows RT Windows 10 neemt afscheid van Windows RT, de 'lichte' versie van Windows 8 voor tablets. U kunt tablets met Windows RT niet upgraden naar Windows 10.

De 'losse' onderwerpen van dit boek die bij elkaar horen, zijn in hoofdstukken gegroepeerd. Elk hoofdstuk kan apart worden gelezen. Dit geldt ook voor de paragrafen van een hoofdstuk. Zoekt u informatie over het sturen van een e-mail, dan moet u in hoofdstuk 7, *Surfen, mailen en ander spul*, zijn, waar dit onderwerp wordt besproken. Dit is geen kaft-tot-kaftboek: u kunt de inhoud 'door elkaar' lezen; van 'voor naar achter' mag ook.

Hoe leest u dit boek?

De onderwerpen worden stap-voor-stap uitgelegd en met behulp van illustraties in beeld gebracht. Elke paragraaf is een afgerond geheel: het onderwerp wordt aangegevend en besproken, u voert de beschreven stappen uit. Aparte tips, opmerkingen en waarschuwingen lichten de tekst bondig toe, behandelen een onderwerp dieper, of bevatten extra opdrachten

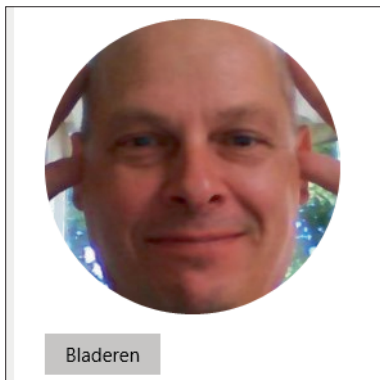
U leest informatie over e-mail in hoofdstuk 7, *Surfen, mailen en ander spul*.

De inhoudsopgave voorin dit boek helpt u bij het vinden van de onderwerpen. U treft achterin een index aan, waarin schermonderdelen, opdrachtnamen en andere items – samen met het bladzijdenummer waarop ze voorkomen – zijn opgenomen. Zoek hier een onderwerp en blader naar de juiste pagina.

Afspraken in dit boek

We hanteren in dit boek 'afspraken' om de inhoud duidelijk te kunnen overbrengen. Regel is dat we kernachtig schrijven. Geen literatuur, wel duidelijke taal. We kiezen hierbij illustraties (verklarende schermafbeeldingen) waar u wat aan hebt, en waarvan u ook – meer beeldend – kunt zeggen: het zijn duidelijke 'plaatjes'.

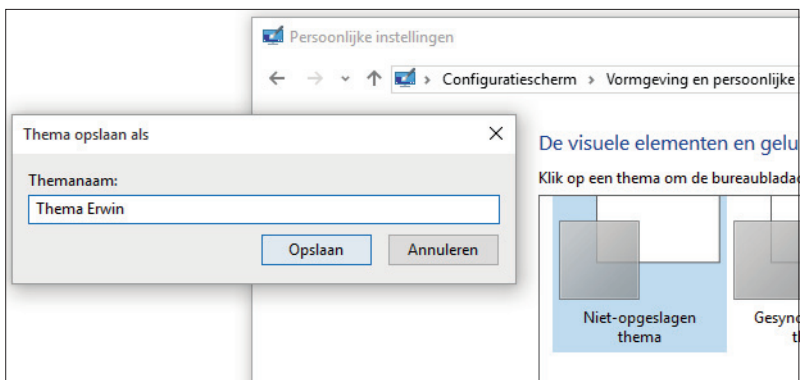
I. Kijk, hier is Windows 10

Een duidelijk plaatje...

Vet en cursief

Opdrachten, namen van schermonderdelen en webadressen (**www.naamwebadres.nl**) worden vet gedrukt. Op deze manier herkent u snel het schermonderdeel dat u met de muis of vingers moet bedienen. Wanneer we u iets in Windows met apps willen laten doen, geven we dit als volgt aan:

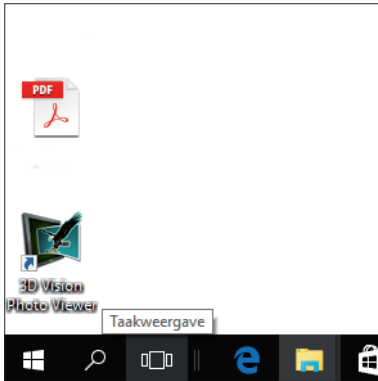

Klik met de muis op Opslaan.

- Klik op **Opslaan**.

Of:

- Klik met de muis of tik met uw vinger op de knop van het menu **Start**, links-onder in de taakbalk van het **bureaublad** van Windows 10. Kies **Verkenner** om te navigeren in de mappen van uw systeem.
- Of: klik op het pictogram **Verkenner** (de map) in de **taakbalk** onder in het scherm.
- Wanneer u de muisaanwijzer boven deze knop in de **taakbalk** plaatst (niet erop klikken) leest u de verklarende tekst (*tooltip*): **Verkenner**.

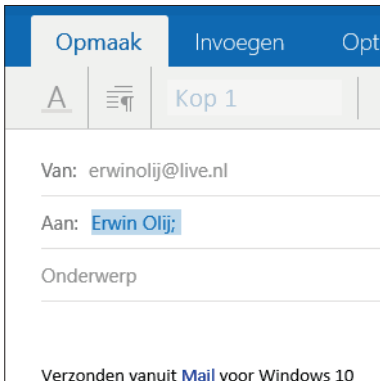
De tooltip toont de naam van de map.

Woorden in een vreemde taal, vaak Engels, worden cursief weergegeven:

- Plaats de muisaanwijzer boven de knop en er verschijnt een informatievenster (tooltip).

Wanneer we u vragen gegevens te typen, geven we dat duidelijk aan. U ziet precies waar u wat moet typen:

- Typ uw e-mailadres in het invoervak **Aan**, bijvoorbeeld: *erwinolij@vanduuren-media.nl*.

Typ een e-mailadres in het invoervak Aan.

Tips, opmerkingen en waarschuwingen bevatten aanvullende informatie. U herkent tips aan de roodgekleurde tekst en de pictogrammen.

Muis of hand

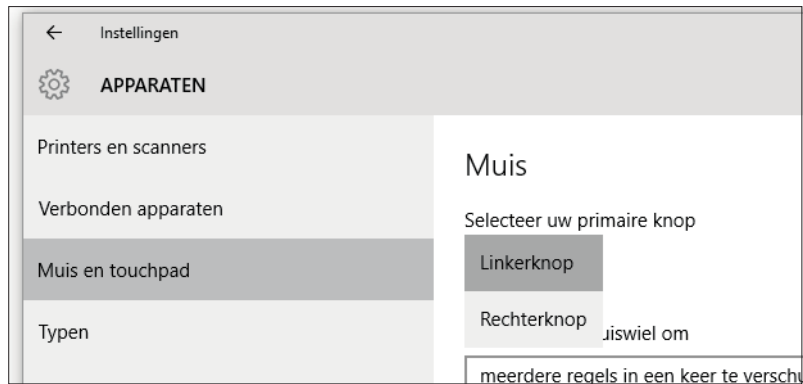
U dirigeert Windows 10 – en alles wat ‘eronder hangt’ – op een computer, laptop of tablet meestal met de muis, met uw vingers, of met muis en vingers samen in harmonie. Het een hoeft het ander niet uit te sluiten.

Klikken en tikken Vanaf nu schrijven we niet meer ‘klik met de *muis*’ en ‘tik met uw *vinger*’, maar ‘klik’ of ‘tik’. U snapt dat u met de computermuis klikt en met uw vingers op een aanraakscherm of tablet tikt. (Tik in geen geval met de muis op het scherm.) Sterker nog: vanaf hoofdstuk 3, *Bureaublad Windows 10*, hebben we het hoofdzakelijk over klikken. Wie een aanraakscherm op het bureau heeft staan, bepaalt zelf of hij muis, hand of beide gebruikt.

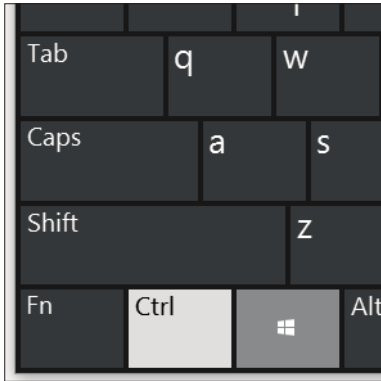
Muisbewegingen

We gaan in dit boek uit van een standaardmuis met een linker- en rechtermuisknop en een scrolwielkje.

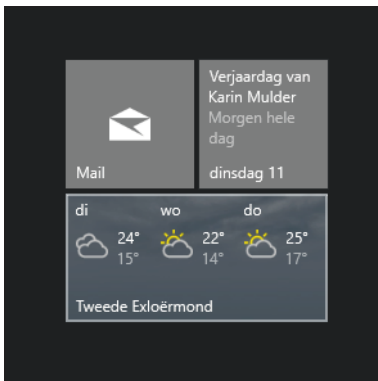
Instellingen voor een standaardmuis.

- **Klikken** Wanneer we *klik* of *klikken* schrijven, vragen we u de *linkermuisknop* – de primaire muisknop – in te drukken. Komt u een toetsencombinatie zoals **Ctrl+klik** tegen, dan houdt u de **Ctrl-toets** op het toetsenbord ingedrukt terwijl u met de linkermuisknop klikt.
- **Rechtsklikken** Rechtsklikken geldt voor de *rechtermuisknop* – de secundaire muisknop.
- **Dubbelklikken** Leest u *dubbeklik* of *dubbeklikken*, dan drukt u de linkermuisknop tweemaal snel achter elkaar in.
- **Bewegen** Leest u *bewegen* of *plaatsen*, dan verplaatst u de muis naar een gevraagde positie, bijvoorbeeld boven een knop om een tootip te lezen.
- **Slepen** Met slepen vragen we u om een selectie over het scherm te verplaatsen.
- **Inzoomen** Houd de **Ctrl-toets** ingedrukt en draai het scrolwiel van de muis naar voren om in te zoomen.
- **Uitzoomen** Houd de **Ctrl-toets** ingedrukt en draai het scrolwiel van de muis naar achteren om uit te zoomen.

Druk of tik op de sneltoets Ctrl+O.

Sneltoetsen De sneltoetsen of toetsencombinatie – met beide termen bedoelen we hetzelfde – **Ctrl+O** betekent dat u de **Ctrl-toets** en de letter **O** (de O van Otto en niet de 0/nul) samen indrukt.

Selecteer een app in het startscherm.

Kiezen en selecteren

Wanneer we u vragen om een opdracht of schermonderdeel te selecteren, klikt u er – in de meeste gevallen – met de muis op. U kunt meerdere items – denk aan bestanden in een verkennervenster – samen selecteren. Klik op het eerste onderdeel en **Ctrl+klik** op elk volgend onderdeel. Om een opeenvolgende rij items te selecteren, klikt u op het eerste item in de rij en **Shift+klik** u op het laatste item in de reeks; alle tussenliggende onderdelen worden ook in de selectie opgenomen. Nog een methode om meerdere onderdelen te 'vangen' in een selectie, is er met een ingedrukte linkermuisknop een kader omheen te slepen: de items binnen het kader zitten in de 'val'.

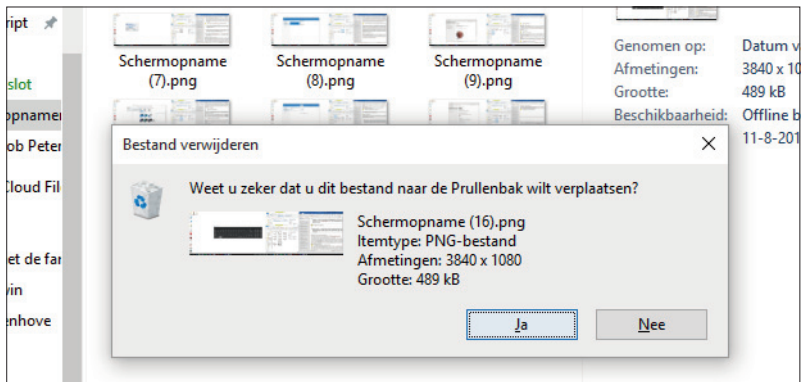
U selecteert een app in het menu **Start** van Windows 10 door er met de linkermuisknop op te klikken. Hebt u een aanraakscherm, dan tikt u met uw vinger op de app.

OK of Annuleren

Wanneer u instellingen in een app of dialoogvenster opgeeft, klikt of tikt u op de knop **OK** (of iets soortgelijks zoals een schakelknop) om uw keuze te bevestigen of op **Annuleren** om de oude situatie te handhaven. Deze handelingen liggen zo voor de hand, dat we u hieraan niet telkens herinneren. Volgt u een stappenlijst met opdrachten in dit boek, dan bepaalt u zelf aan het eind ervan wat uw voorkeur heeft: **OK**, **Annuleren**, **Ja**, **Nee**, of de knop **Sluiten** (het kruisje) rechtsboven in een appvenster op het **bureaublad**.

Toepassen U komt soms ook een knop **Toepassen** tegen. Met deze knop bekijkt u hoe uw instellingen uitpakken. **Toepassen** is een ‘tussenfase’. U ziet het resultaat van uw handelingen, maar u voert ze nog niet door, u kunt nog **Annuleren**. Kies **OK** om de instellingen definitief te maken.

Klik op Ja of op Nee.

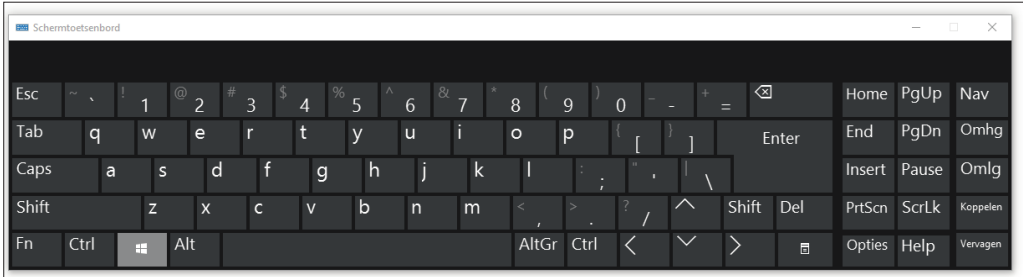
Windows-termen We gebruiken in dit boek de officiële Windows-termen voor opdrachten en schermonderdelen. Dus geen ‘dialoog’ maar ‘dialoogvenster’, geen ‘palet/paneel’ maar ‘deelvenster’. Andere ‘echte’ Windows-termen zijn ‘lint’ (menubalk met tabbladen), ‘appvenster’ en taakbalk.

Hard of zacht toetsenbord

Gebruikt u liever een ‘hard’ toetsenbord – zo eentje waarmee u een vlieg doodslaat of een tapijt uitklopt – of een ‘zacht’ schermtoetsenbord? Net als voor muis en hand geldt hier: u zegt het maar. Maar het ligt voor de hand dat u voor het zware werk – in het **bureaublad** van een bureaucomputer – kiest voor de stoffelijke variant. Net zo logisch is het dat bezitters van een pc met aanraakscherm of een tablet de voorkeur geven aan een schermtoetsenbord.

Het toetsenbord dat we al lang kennen – de *cricket bat* – staat altijd voor u klaar. Wanneer u een andere kant opkijkt, blijft het ding staan waar het staat. Het verdwijnt niet. Een schermtoetsenbord verschijnt daarentegen alleen in beeld als het nodig is, of als u het oproept, bijvoorbeeld als u met een vinger in een invoervak op het scherm tikt, of wanneer u op het pictogram Schermtoetsenbord klikt in het systeemvak rechtsonder in het pc-scherm.

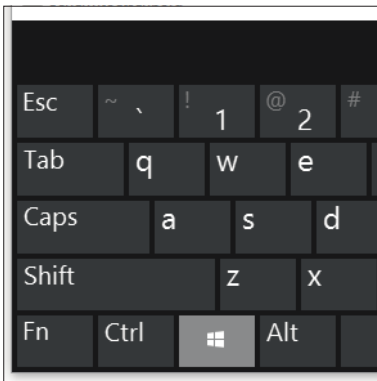
Autosuggestie Het virtuele toetsenbord van Windows 10 geeft u tijdens het typen betere suggesties dan het schermtoetsenbord van Windows 7 en 8. Ook ondersteunt het 'zachte' toetsenbord meer aanraakbewegingen, waardoor u makkelijker cijfers en symbolen in de tekst plaatst zonder van letters te hoeven overschakelen naar getallen en symbolen.

Schermttoetsenbord voor het tikwerk.

Snel met sneltoetsen

Ken uw sneltoetsen van Windows 10. Ze zijn vooral handig als u de weg in Windows 10 verkennt. De sneltoetsen verhogen ook uw werktempo. De toetsencombinaties brengen u in een mum van tijd waar u wilt zijn. We zetten handige sneltoetsen voor u op alfabet. De sneltoetsen in dit overzicht zijn combinaties van de Windows-toets – de toets met het Windows-logo erop – met een karakter. U onthoudt de combinatieletter misschien gemakkelijker als u de Engelse term kent – al is er niet voor alle tekens een passende term.

De Windows-toets.